

Rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 09.03.1967, sp. zn. 5 Co 54/67, ECLI:CZ:KSPL:1967:5.CO.54.1967.1

Číslo: 12/1968

Právní věta:

K výkladu § 474 odst. 1 o. z.

Pojem společné domácnosti ve smyslu cit ustanovení je nutno vykládat tak, že zpravidla předpokládá společné bydlení.

Doba jednoho roku se počítá zpět ode dne úmrtí zůstavitele.

Soud: Krajský soud v Plzni

Datum rozhodnutí: 09.03.1967

Spisová značka: 5 Co 54/67

Číslo rozhodnutí: 12

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dědění

Předpisy: 40/1964 Sb. § 474

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Klatovech zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zjištění, že je zákonným dědicem podílem jedné poloviny dědictví po M. P., zemřelé dne 4. prosince 1965, a to ve druhé skupině dědiců spolu se žalovaným.

Krajský soud v Plzni rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Z odůvodnění:

Ustanovení § 474 o. z. stanoví, že nedědí-li zůstavitelovi potomci, a těch v souzené věci není, dědí v druhé skupině manžel, zůstavitelovi rodiče a dále ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti, a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele. V souzené věci jde o to, zda kromě manžela zůstavitelky, tedy žalovaného, má dědit také žalobce na základě takto kvalifikovaného spolužití se zůstavitelkou. Pojem společné domácnosti ve smyslu tohoto ustanovení je nutno vykládat tak, že zpravidla předpokládá společné bydlení. Výjimka je možná jen, šlo-li o dočasný a přechodný pobyt

mimo společnou domácnost z důvodu léčení v nemocnici, z důvodu návštěvy příbuzných, brigády, vojenské služby apod. Přitom je dále nutno rozumět pod pojmem společné domácnosti skutečné a trvalé soužití svou nebo více lidí, v němž jednotliví členové společně přispívají k úhradě a obstarání společných potřeb, jak má na mysli ustanovení § 115 o. z. Doba jednoho roku se počítá zpět ode dne úmrtí zůstavitele a je nutno, aby v době úmrtí trvalo uvedené soužití. Spolužijící osoba musí žít ve společné domácnosti tak, jako by byla členem rodiny, a kromě toho se vyžaduje, aby taková osoba pečovala o společnou domácnost, např. obstaráváním domácích prací, udržováním bytu v pořádku, obstaráváním prádla a údržby šatů, aby připravovala jídlo nebo poskytovala prostředky na úhradu potřeb společné domácnosti, nebo aby byla odkázána výživou na zůstavitele. V tomto případě tyto požadavky nebyly splněny. Především je nepochybné, že žalobce opustil společnou domácnost dne 25. 10. 1965 a od té doby až do smrti zůstavitelky, tedy do 4. 12. 1965, nebyl ve společném bytě. Je tedy zřejmé, že zde byl nedostatek spolužití mezi zůstavitelkou a žalobcem v době úmrtí zůstavitelky. Odvolací soud je – stejně jako soud I. stupně – přesvědčen, že v tomto případě nejde o výjimku, která by zachovávala i nadále, tedy při nedostatku tohoto spolužití, společnou domácnost ve smyslu § 474 o. z. Ze skutkového zjištění soudu totiž plyne, že k odchodu žalobce ze společné domácnosti a k jeho dalšímu pobytu mimo ni došlo na základě neshody mezi žalobcem a žalovaným. Nešlo tedy o závažnou objektivní příčinu ve smyslu shora uvedeném a okolnost, že žalobce měl pro tento odchod důvod v neshodách se žalovaným, tedy důvod do značné míry subjektivní povahy, nemůže tuto okolnost kvalifikovat jako závažnou výjimku v uvedeném smyslu.

Kromě toho je z provedených důkazů zřejmé, že spolužití nebylo v rozhodné době kvalifikováno ve smyslu uvedených požadavků, a to zejména pokud jde o péči o společnou domácnost. K naplnění tohoto pojmu nemůže stačit, jestliže žalobce obstarával nákupy, jak bylo zjištěno, a nestačila by ani příležitostná výpomoc v domácnosti, o jaké (vaření) mluví svědek P. P. Přitom je nutno rozlišovat mezi prací pro společnou domácnost a mezi úkony, týkajícími se pouze místnosti, jíž tehdy užíval žalobce. Nedostatek spolužití a péče o domácnost ve smyslu uvedených požadavků logicky plyne ze skutečnosti, že zůstavitelka byla tehdy vdaná a žila ve společné domácnosti se svým manželem. Je tedy zřejmé, že podmínky § 474 o. z. nejsou v souzené věci splněny.